

Carya ovata
orzesznik pięciolistkowy

Carya ovata (orzesznik pięciolistkowy) jest jednym z najbardziej charakterystycznych drzew we wschodnich Stanach Zjednoczonych. Występuje na bardziej suchych, bogatych w składniki odżywcze zboczach, a także na wilgotnych, ale dobrze przepuszczalnych glebach, gdzie może zapuścić głębokie korzenie, na równinach zalewowych i dolinach, wraz z *Cercis canadensis*, *Tilia americana*, *Ostrya virginiana* i *Acer rubrum.* Jest to wolno rosnący, silny i wytrzymały gatunek o cylindrycznym pniu. Osiąga wysokość od 20 do 25 metrów. *Carya ovata* tworzy odwrotnie jajowatą, półotwartą koronę o szerokości około 15 do 20 metrów, z charakterystycznymi wyprostowanymi i zwisającymi gałęziami. W lasach drzewo zachowuje wąski pokrój i może dorastać do 45 metrów wysokości.

Letnie, żółtozielone liście *Carya ovata* składają się z od 5 do 7 listków, z których górne mają wydłużony, jajowaty kształt. Późną jesienią liście przybierają spektakularną barwę od złocistożółtej do żółtobrązowej. Pąki orzesznika pięciolistkowego są również charakterystyczne, dość duże i z nachodzącymi na siebie łuskami. Pojawiające się w maju kwiaty – męskie zielonożółte bazie i żeńskie kłosy kwiatowe w podobnym kolorze – nie wyróżniają się niczym szczególnym. Po nich następują okrągłe orzechy z 4 żeberkami, których łupina otwiera się od spodu. Nasiona są jadalne i mają słodki smak, jednak rozłupywanie orzechów stanowi nie lada wyzwanie. U młodych drzew kora jest gładka i szarobrązowa. Starsze okazy (po około 30–40 latach) można łatwo rozpoznać po twardych, długich charakterystycznych łuszczących się pasmach kory i „luźnej" korze.

Carya ovata nie jest często spotykana: twarde, głęboko rosnące korzenie utrudniają przesadzanie. Gatunek ten jest odporny na wiatr, suszę, ubogie podłoża, a nawet gleby zanieczyszczone metalami ciężkimi. Wszystkie te cechy, w połączeniu z charakterystyczną korą i wspaniałymi jesiennymi barwami sprawiają, że *Carya ovata* jest wartym wyboru gatunkiem. Orzesznik pięciolistkowy – ze względu na swoje ostateczne rozmiary – najlepiej prezentuje się jednak w dużych ogrodach, a zwłaszcza w parkach.

KOLORY SEZONOWE

jan	feb	mar	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec

TYP NASADZEŃ

rodzaje drzew: drzewa pienne, drzewa półpienne, drzewa o pokroju naturalnym, drzewa wielopniowe, drzewa odporne na warunki klimatyczne, drzewa dające cień, drzewa charakterystyczne, drzewa owocowe | **Topiary na pniu**: wielopniowa parasolowata

ZASTOSOWANIE

Lokalizacja: park, duży ogród, cmentarz | **Chodnik**: brak | **Koncept nasadzeń**: Nasadzenia klimatyczne, Nasadzenia miejskie

CECHY

Kształt korony: szerokojajowata | **Struktura korony**: półotwarta | **Wysokość**: 20 - 25 m | **Szerokość**: 15 - 20 m | **Strefa mrozoodporności**: 5B - 9A

WYMAGANIA

Wiatr: odporne na wiatr | **Gleba**: less, glina piaszczysta, lekka glina, gleba piaszczysta, gleba ilasta | **Stopień użynienia**: średnio zasobna w składniki odżywcze, zasobna w składniki odżywcze | **Poziom nawodnienia gleby**: sucha, wilgotna, mokra | **Stanowisko**: słoneczne, półcieniste | **Odczyn gleby**: kwaśny, obojętny | **Rośliny pożyteczne**: ptaki, małe ssaki, ludzie | **Ekstremalne warunki**: tolerancja na suszę, tolerancja na wysoką temperaturę

PLANTKENMERKEN

Kwiaty: bazie, grona, efektowne | **Kolor kwiatów**: żółtozielony | **Termin kwitnienia**: kwiecień - maj | **Kolor liści**: zielony | **Liście**: opadające zimą, lancetowate, duże, ząbkowane, złożone | **Kolor jesienią**: żółty, złotożółty, żółtobrązowy | **Owoce**: efektowne, jadalne, duże, orzech, w łupinie | **Kolor owoców**: brązowy, zielony | **Kolor kory**: szarobrązowy | **Kora**: łuszcząca się, gładka | **Kolor pędów**: szarobrązowy | **Pędy**: nagie, grubo rozgałęzione, długie pędy | **System korzeniowy**: głęboki, zdrewniałe korzenie, korzeń palowy

EBBEN trees since 1862

TreeEbb